

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

PS-NKWR.431.4.6.2026.KG

Pan
Jan Tomczyszyn
Wójt Gminy
Aleja Miła 4
59 - 500 Złotoryja

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Wrocław, 31 sierpnia 2026 r.

I. Informacje organizacyjne:

Jednostka kontrolowana:	Urząd Gminy w Złotoryi
Kierownik jednostki kontrolowanej:	Jan Tomczyszyn Wójt Gminy Złotoryja (1.06.2025 r. – 29.06.2026 r.)
Zakres kontroli:	Realizacja zadań gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Okres objęty kontrolą od dnia 1.06.2025 r. do dnia 29.06.2026 r.
Podstawa prawna kontroli:	Art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej ¹ Plan kontroli na I półrocze 2026 r. zatwierdzony przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 22 grudnia 2025 r.
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:	29.06.2026 r. – 14.07.2026 r.
Kontrolerzy:	1. Katarzyna Godyń, inspektor wojewódzki, upoważnienie nr 278 z dnia 1.06.2026 r., sygn. PS-NKWR.0030.184.2026.KG 2. Honorata Borowiec, starszy inspektor wojewódzki, upoważnienie nr 185 z dnia 1.06.2026 r., sygn. PS-NKWR.0030.279.2026.KG

Dowód: akta kontroli str. 1-20

¹ t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673, zwana w dalszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego „ustawą”.

II. Ocena kontrolowanej jednostki:

W zakresie realizacji zadań gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej wydaje się **ocenę pozytywną pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**. Uzasadnieniem powyższej oceny jest ustalony w czasie kontroli stan faktyczny i prawny zawarty w protokole kontroli podpisanym przez osobę uprawnioną w dniu 5 sierpnia 2026 roku (data wpływu do tut. Urzędu – 7 sierpnia 2026 r.). Do protokołu nie wniesiono zastrzeżeń.

Przeprowadzone przez organ kontrolny działania oraz zgromadzona w aktach kontroli dokumentacja wykazała nieprawidłowości w realizacji zadań wynikających z art. 6 ust. 2 ustawy. W okresie objętym kontrolą, Gmina nie zapewniła pełnej realizacji zadań zapisanych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Złotoryja na latach 2021 – 2025, tj. osobom doznającym przemocy nie zapewniono specjalistycznego poradnictwa oraz miejsc w ośrodkach wsparcia. Ww. zadania nie były również zrealizowane w 2026 roku, do dnia kontroli tj. 29 czerwca 2026 r. na podstawie nowo uchwalonego programu. Nieprawidłowości wymagające zaleceń z uwagi na sytuację osób objętych działaniami stwierdzono także w realizacji procedur „Niebieskie Karty”.

Przyczyną wskazanych nieprawidłowości było niestosowanie lub błędna interpretacja przepisów prawa regulujących obszar przeciwdziałania przemocy domowej. Stwierdzone nieprawidłowości miały znaczenie dla organizacji systemu przeciwdziałania przemocy domowej w gminie Złotoryja.

III. Ustalenia kontroli:

Uchwałą nr XXIX/293/2021 z dnia 26 marca 2021 r. Rada Gminy Złotoryja przyjęła Strategię Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Złotoryja na lata 2021 - 2027². W Strategii zostały uwzględnione problemy społeczne Gminy Złotoryja, wśród których wymieniono przemoc w rodzinie. Problem przemocy domowej został ujęty na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie³, z uwzględnieniem terminologii tej ustawy. (dowód: akta kontroli str. 29, 31-37)

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy do zadań własnych gminy z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej należy organizacja gminnego systemu przeciwdziałania

² zwaną w dalszej części wystąpienia „Strategią”

³ Dz.U. z 2020 poz. 218 ze zm.

przemocy domowej, w ramach której samorząd zobowiązany jest do opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej⁴.

Gmina Złotoryja wypełniła obowiązek ustawowy w przedmiotowym zakresie. Uchwałą nr XXXV/343/2021 Rady Gminy Złotoryja z dnia 29 października 2021 r. został przyjęty Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Złotoryja na lata 2021-2025⁵. Następnie, uchwałą nr XXII/182/2025 z dnia 19 grudnia 2025 r. Rada Gminy Złotoryja przyjęła Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Złotoryja na lata 2026 – 2030⁶. Projekt *Programu na rok 2026* został opracowany na zlecenie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Złotoryi⁷ przez Oficynę Profilaktyczną, ul. Dworcowa 9a/19, 30 – 556 Kraków i omówiony przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej w Złotoryi⁸ na posiedzeniach w dniach 23 czerwca 2025 r., 11 sierpnia 2025 r. i 16 grudnia 2025 r. Jak wynikało z oświadczenia Przewodniczącej ZI, członkowie Zespołu uczestniczyli w opracowaniu Programów na rok 2025 i 2026, na każdym etapie, jako osoby inicjujące zawarte w nich zapisy oraz merytoryczne, odpowiedzialne za ostateczną ich treść stosownie do obowiązku wynikającego z art. 9b ust. 2 pkt 4 ustawy.

Podstawą opracowania obu ww. programów była diagnoza lokalnych problemów społecznych, w tym zjawiska przemocy, która stanowiła ich część składową. Diagnoza ujęta w *Programie na rok 2025* została opracowana za okres trzyletni: 2018-2020. Diagnoza do Programu na lata 2026 – 2030 została zawarta w rozdziale *Diagnoza problemu przemocy domowej na terenie gminy Złotoryja* i obejmowała analizę danych zastanych, wnioski z badań społecznych przeprowadzonych lokalnie w 2025 roku.

Program na rok 2025, z uwagi na jego przyjęcie w roku 2021, czyli przed wejściem w życie Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030⁹, nie uwzględniał zadań spójnych z dokumentem rządowym. Nie został on również zmieniony po wejściu w życie Rządowego Programu. Jako cel główny *Programu na rok 2025* wskazano: *zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz tworzenie jednolitego, profesjonalnego*

⁴ zwanego dalej „Programem” lub „GPPPD” odpowiednio „na rok 2025” lub „za rok 2026”

⁵ zwany dalej „Programem na rok 2025”

⁶ zwany dalej „Programem na rok 2026”

⁷ zwanego dalej „Ośrodkiem” lub „GOPS”

⁸ zwanego dalej „Zespołem” lub „ZI”

⁹ Uchwała Nr 205 RM z dn. 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. 2023 poz. 1232 ze zm.), zwany dalej „Rządowym Programem”

systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwięzanych w przemoc oraz ochrony ofiar przemocy poprzez zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin, w których stosowana jest przemoc. Działania ujęte w Programie na 2025 rok miały mieć charakter profilaktyczny, edukacyjny, wspierający i pomocowy. Cel określony w Programie na 2025 rok miał zostać osiągnięty poprzez realizację następujących zadań: 1) Prowadzenie przez zespół interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie; 2) Zmianę postaw mieszkańców wobec przemocy w rodzinie poprzez działania informacyjno-edukacyjne; 3) Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie; 4) Ochronę ofiar przemocy w rodzinie. Pomimo zapisu, iż Program ma charakter otwarty, zmieniające się uwarunkowania prawne i organizacyjne mogą mieć wpływ na konieczność jego uzupełnienia, do końca jego obowiązywania nie dokonano zmian w Programie, w związku z nowelizacją ustawy.

W Programie na lata 2026 - 2030 cel główny zdefiniowano jako: ograniczenie skali zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Złotoryja poprzez realizowanie działań profilaktycznych i wspieranie lokalnego systemu pomocy dla mieszkańców. Cel przewidziany został do realizacji w ramach czterech obszarów: 1) profilaktyka, diagnoza i edukacja społeczna; 2) ochrona, pomoc i wsparcie osób doświadczających przemocy domowej; 3) oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową; 4) podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Każdy z obszarów uwzględniał zadania do realizacji wraz z przypisaniem im podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie, określeniem wskaźników oraz terminu realizacji.

Jako głównego koordynatora Programu na lata 2026 – 2030 wskazano ZI, podkreślając jednocześnie, że Program realizowany będzie przez wszystkie instytucje i organizacje zobligowane do podejmowania działań na rzecz przeciwdziałania przemocy.

Program na lata 2026 – 2030 został skierowany do osób doświadczających przemocy¹⁰, osób stosujących przemoc¹¹ oraz instytucji i służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej. W dokumencie określono monitoring i ewaluację oraz przewidywane efekty realizacji Programu. Następnie, wskazywano źródła jego finansowania.

Na podstawie omówionych w toku kontroli prowadzonych działań w ramach Programu

¹⁰ zwanych dalej „ODP”

¹¹ zwanych dalej „OSP”

na rok 2025 i tych przewidzianych do realizacji w 2026 roku, okazanej dokumentacji oraz oświadczeń złożonych do akt kontroli przez Przewodniczącą ZI stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą Zespół we współpracy z podmiotami działającymi statutowo w obszarze przeciwdziałania przemocy, realizował zadania wynikające z Programów m.in. poprzez opracowanie diagnozy zjawiska przemocy domowej na obszarze gminy; podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu zapobieganie temu zjawisku; rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach uzyskania pomocy (plakaty, broszury, strona internetowa – załączono do akt kontroli); inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową; opracowanie i realizowanie planów pomocy w indywidualnych przypadkach; monitorowanie sytuacji rodzin, w których istniało zagrożenie wystąpienia przemocy oraz rodzin, w których dochodziło do przemocy (28 procedur Niebieskie Karty¹², w tym 13 NK monitoring), prowadzenie działalności punktu informacyjno - konsultacyjnego przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych¹³, współpracę z instytucjami prowadzącymi hostele i domy samotnych matek (jak wynikało z oświadczenia Przewodniczącej ZI nawiązano kontakt ze Stowarzyszeniem Pomocy “Akson” z siedzibą przy ul. Bora Komorowskiego 31 we Wrocławiu; w toku kontroli nie przedstawiono dokumentacji współpracy). Przewodnicząca ZI wyjaśniła, że *Stowarzyszenie nie podpisuje umów, natomiast daje zapewnienie, że w razie konieczności przyjmuje osoby będące w potrzebie. W okresie objętym kontrolą nie było potrzeby realizacji tego zadania.* Szereg działań zostało zrealizowanych w placówkach oświatowych, m.in. przeprowadzono działania edukacyjne wśród dzieci i młodzieży w zakresie psychologii konfliktów, sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją swoją oraz rówieśników (prelekcje, filmy, warsztaty), zajęcia profilaktyczno-wychowawcze w przedszkolu i klasach edukacji wczesnoszkolnej, zorganizowano III Szkolny Dzień przeciwko nękanii i przemocy rówieśniczej – happening, tydzień o budowaniu relacji, tydzień o przeciwdziałaniu przemocy rówieśniczej, nagrano film edukacyjny pt.: „Co daje dzieciom moc?” w ramach udziału w Kampanii Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę „Dzieciństwo Mocy bez Przemocy”; odbyło się spotkanie z policjantami pt. „Przemoc rówieśnicza”, przeprowadzono działania profilaktyczne i edukacyjne dla rodziców pn. „Jak przeciwdziałać przemocy?”. W ramach działania: *pomoc psychologiczna, prawna, medyczna, socjalna dla ofiar przemocy w rodzinie* osoby dotknięte przemocą domową, jak wynikało z oświadczenia Przewodniczącej ZI, były kierowane do instytucji zewnętrznych oferujących tego rodzaju usługi pomocowe.

¹² zwanych dalej „NK”

¹³ zwanej dalej „GKRPA”

ZI, GD-P nie prowadziły dokumentacji w tym zakresie, nie monitorowały czy osoby potrzebujące rzeczywiście skorzystały z tej formy wsparcia. Kolejne działanie: *kierowanie ofiar przemocy na terapię do ośrodków specjalistycznych bądź zapewnienie bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie* – nie zostało zrealizowane, co stanowi nieprawidłowość.

Nie zrealizowano również działań ujętych w ramach zadania pn. *podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej*, tj. nie opracowano diagnoz potrzeb szkoleniowych członków zespołów interdyscyplinarnych oraz grup diagnostyczno - pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Członkowie ZI i GD-P uczestniczyli wyłącznie w obowiązkowych szkoleniach organizowanych przez DOPS. Jak wyjaśniła Przewodnicząca ZI brak udziału w innych, ujętych w *Programie na rok 2026*, formach podnoszenia kwalifikacji, oraz niewdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z ODP i z OSP, w tym superwizji, coachingu, doradztwa i grup wsparcia spowodowane było niewystarczającymi środkami zabezpieczonymi w budżecie na przeciwdziałanie przemocy.

Przedłożona w toku kontroli dokumentacja wykazała, że w roku 2025 r. oraz w okresie od 1 stycznia 2026 r. do 29 czerwca 2026 r., zadania wynikające z *Programu na rok 2025 i na 2026* zostały zrealizowane w niepełnym zakresie. Część zadań zapisanych w *Programie na rok 2026*, tj. *budowa świadomości mieszkańców na temat przemocy domowej oraz związanych z nią innych problemów, poprzez dystrybucję materiałów edukacyjno-profilaktycznych, organizację pogadarek oraz zamieszczanie informacji w mediach lokalnych; organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży – półkolonie oraz diagnozowanie i monitorowanie problemu przemocy poprzez systematyczne przeprowadzenie badań społecznych wśród mieszkańców i uczniów szkół* zgodnie z oświadczeniem Przewodniczącej ZI została przewidziana do realizacji w drugim półroczu.

(dowód: akta kontroli str. 29, 75, 85, 87-176, 178-184, 186-187)

Uchwałą Nr LIX/554/2023 Rady Gminy Złotoryja z dnia 26 czerwca 2023 r.¹⁴ określono tryb i sposób powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Złotoryja. Powyższa regulacja spełniła wymóg określony w art. 9a ust. 15 ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 29, 39)

¹⁴ zwaną dalej „Uchwałą ZI”

Stosownie do art. 9a ust. 8 ustawy, Wójt Gminy Złotoryja¹⁵ zawarł porozumienia o współpracy w zespole interdyscyplinarnym z podmiotami, o których mowa w art. 9a ust. 3 ustawy. Każdy z przedstawicieli reprezentujących ww. podmioty wytypował imiennie do prac w *Zespole* swojego przedstawiciela/swoich przedstawicieli. Następnie, na podstawie art. 9a ust. 2 ustawy, w dniu 13 września 2023 r., wójt zarządzeniem nr 0050.63.2023 powołał Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej w Złotoryi¹⁶. W skład *ZI* zostało powołanych 14 członków – przedstawicieli podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3 pkt 1-6 i ust. 4 ustawy. Analiza przedłożonych dokumentów w toku kontroli wykazała, iż imienny skład *Zespołu* odpowiadał osobom wskazanym w porozumieniach o współpracy. Przy czym, z powyższych dokumentów wynikało, że jeden z dwóch przedstawicieli Komendy Powiatowej Policji w Złotoryi¹⁷, reprezentował w *ZI* jednocześnie *KPP* i *GKRPA*. Mając na uwadze ustawowy przymiot interdyscyplinarności *Zespołu* wskazuje się, aby odstąpić od takiego kształtowania składu *ZI*, aby jedna osoba reprezentowała dwa podmioty wymienione w art. 9a ust. 3 ustawy. Zmian w składzie *Zespołu* wójt dokonał, po uprzednim zawarciu stosownych aneksów do wcześniej zawartych porozumień, zarządzeniami nr: 0050.65.2024 z 9 września 2024 r., 0050.16.2025 z 28 lutego 2025 r., 0050.56.2025 z 26 sierpnia 2025 r., 0050.7.2026 z 22 stycznia 2026 r. Aneksy do porozumień zostały zawarte w związku ze zgłoszeniem dokonany przez podmiot – stronę porozumienia (wniosek o odwołanie lub zmianę wskazania innej osoby). Powyższe dokonywanie zmian było zgodne z uchwałą *ZI*.

Na dzień kontroli, tj. 29 czerwca 2026 r. *Zespół* powołany zarządzeniem z 2023 r. ze zm. liczył 13 członków i jego skład był zgodny z art. 9a ust. 3 ustawy.

Członkowie *Zespołu* powołani przez wójta zarządzeniem z 2023 r. ze zm. złożyli oświadczenia o poufności, których treść była zgodna z art. 9c ust. 3 ustawy oraz otrzymali upoważnienia do przetwarzania danych osobowych. W toku kontroli okazano oryginały oświadczeń o poufności oraz upoważnienia do przetwarzania danych stosownie do sporządzonego imiennego zestawienia zmian składu *ZI*, które stanowi akta kontroli.

Podczas pierwszego posiedzenia *ZI* ustanowionego zarządzeniem z 2023 r. ze zm., w dniu 9 września 2023 r., stosownie do art. 9a ust. 6 i 6a ustawy *Zespół* dokonał wyboru przewodniczącej i zastępcy przewodniczącej *ZI*. Następnie, dokonano zmian na stanowisku przewodniczącej *Zespołu*, od 1 marca 2025 r. funkcję tę pełniła Pani Anna Handor. Natomiast na zastępcę wybrano Panią Monikę Bigos (wyboru dokonano na posiedzeniu *ZI* w dniu

¹⁵ zwany w dalszej części wystąpienia „Wójtem”

¹⁶ zwanym dalej „zarządzeniem z 2023 r. ze zm.”

¹⁷ zwanej dalej „KPP”

20 lutego 2025 r. – protokół z posiedzenia włączono do akt kontroli). Na posiedzeniu *Zespołu*, w dniu 19 września 2023 r., stosownie do art. 9a ust. 6b ustawy, został przyjęty Regulamin określający szczegółowe warunki funkcjonowania *ZI* oraz tryb i sposób powoływania grup diagnostyczno-pomocowych¹⁸.

W okresie objętym kontrolą odbyło się 7 posiedzeń *Zespołu* powołanego *zarządzeniem z 2023 r. ze zm.*: 4 lipca 2025 r., 27 sierpnia 2025 r., 17 października 2025 r., 16 grudnia 2025 r., 13 lutego 2026 r. 30 marca 2026 r. i 20 maja 2026 r. Posiedzenia *ZI* odbyły się zgodnie z terminami wynikających z art. 9a ust. 7 ustawy, tj. nie rzadziej niż raz na dwa miesiące. Z każdego posiedzenia sporządzano protokół oraz listę obecności. Analiza protokołów z posiedzeń i list obecności wykazała, że członkowie *ZI* nie zawsze przestrzegali obowiązkowego terminu powiadomienia o nieobecności, co stanowi nieprawidłowość oraz przedstawiali jako powód braku obecności na posiedzeniu „*inne obowiązki służbowe*” lub „*urlop*” bez potwierdzenia tego faktu przez pracodawcę. Podkreślić należy, że udział w posiedzeniach dla członków *Zespołu* jest obowiązkowy zgodnie z art. 9a ust. 7d ustawy, a członkowie uczestniczą w spotkaniach *ZI* w ramach swoich obowiązków służbowych, zatem „*wykonywanie innych obowiązków*” przy planowaniu posiedzeń z wyprzedzeniem (informacja o kolejnym spotkaniu podawana była członkom *ZI* na posiedzeniu, w którym uczestniczyli, a następnie ponawiana mailem przed planowanym terminem posiedzenia), nie może stanowić usprawiedliwienia nieobecności. Wskazuje się, aby poinformować członków *ZI* o obowiązku uczestniczenia w posiedzeniach *Zespołu* w ramach obowiązków służbowych, a w przypadku braku możliwości udziału w posiedzeniu, o obowiązku poinformowania przewodniczącego *ZI* o przyczynach nieobecności w terminie co najmniej 2 dni roboczych przed zaplanowanym posiedzeniem tego zespołu. Mając na uwadze, że „*wykonywanie innych obowiązków*” nie stanowi usprawiedliwienia dla nieuczestniczenia w posiedzeniu.

Jak wynikało z analizy protokołów z posiedzeń *Zespołu* oraz dokumentacji procedur „*Niebieskie Karty*”, *ZI* realizował zadania wynikające z art. 9b ust 2 ustawy, w tym monitoring działań prowadzonych przez *GD-P*, przy czym, jak wskazano powyżej, w niepełnym zakresie zostały zrealizowane, w okresie objętym kontrolą, działania zapisane w ramach *Programu na 2025 i 2026 rok*.

W toku kontroli ustalono, iż nie wszyscy członkowie *ZI* ukończyli obowiązkowe szkolenie, o którym mowa w art. 6 ust. 6 pkt 4 ustawy, tj. szkolenie realizowane na terenie województwa dolnośląskiego przez Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej we Wrocławiu¹⁹.

¹⁸ zwanych dalej „*GD-P*” lub „*grupą*”

¹⁹ zwany dalej „*DOPS*”

Obowiązkowego szkolenia nie ukończyła przedstawicielka organizacji pozarządowej, co stanowi nieprawidłowość. Ponadto, analiza przedłożonych certyfikatów ukończenia szkolenia wykazała iż, dziewięciu członków *ZI* ukończyło wymagane szkolenie z przekroczeniem terminu wynikającego z art. 9a ust. 5a *ustawy*, tj. 12 miesięcy od dnia powołania. Za powstanie uchybienia w tym obszarze odpowiedzialność ponosi ww. jednostka organizacyjna samorządu województwa dolnośląskiego.

(dowód: akta kontroli str. 29-30, 39-87, 191-194)

Przeprowadzona kontrola wykazała, że Gmina Złotoryja nie prowadziła poradnictwa i interwencji mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej, w tym działań edukacyjnych m.in. służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową. Działania zapisane w *Programie na rok 2026 pn. pomoc psychologiczna, prawna, medyczna, socjalna dla ofiar przemocy w rodzinie oraz opracowanie i realizacja indywidualnych i grupowych działań edukacyjnych kierowanych do osób doświadczających przemocy domowej, w szczególności w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc domową* realizowane były poprzez kierowanie osób wymagających tej formy wsparcia, z wyłączeniem pomocy socjalnej, do instytucji zewnętrznych – powiatowych (pomoc prawna, interwencja kryzysowa) i fundacji „Animus”. *ZI, GD-P* nie prowadziły dokumentacji w tym zakresie, nie monitorowały czy osoby potrzebujące, rzeczywiście skorzystały z tej formy wsparcia. Również analiza procedur *NK* wykazała, że rodziny objęte procedurą, w szczególności rodziny z dziećmi nie zostały m.in. objęte wsparciem asystenta rodziny. Natomiast Prezes fundacji „Animus” – członkini *ZI* oświadczyła, że w nieodpłatnych warsztatach umiejętności wychowawczych dla rodziców, realizowanych przez fundację uczestniczyła jedna rodzina z terenu gminy Złotoryja, a cztery rodziny korzystały z pomocy psychologicznej oraz psychoterapeutycznej. Biorąc pod uwagę powyższe, stwierdzono, że gmina realizowała zadanie wynikające z art. 6 ust. 2 pkt 2 *ustawy* wyłącznie w zakresie informowania osób potrzebujących o dostępnych formach wsparcia, natomiast nie prowadziła poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową. Brak realizacji przedmiotowego zadania, należącego do zadań własnych gminy, stanowi nieprawidłowość.

(dowód: akta kontroli str. 85, 146, 187)

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy, gmina zobowiązana była do zapewnienia osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia²⁰. W okresie objętym kontrolą Gmina Złotoryja nie prowadziła OW, nie miała zawartego porozumienia z innym samorządem w zakresie zapewnienia miejsc w ośrodku wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, tym samym nie realizowała zadania wynikającego z ww. przepisu ustawy, co stanowi nieprawidłowość. Z oświadczenia Przewodniczącej ZI wynikało, że w okresie objętym kontrolą, *nie wystąpiła konieczność zapewnienia osobom doznającym przemocy domowej miejsca w ośrodkach wsparcia. Gmina Złotoryja realizując obowiązek zapewnienia osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia współpracuje ze Stowarzyszeniem Pomocy "Akson" z siedzibą przy ul. Bora Komorowskiego 31 we Wrocławiu.*

(dowód: akta kontroli str. 86, 188)

W okresie objętym kontrolą środki w ramach dotacji z budżetu państwa w wysokości 6.000,00 zł, w 2025 roku, wydatkowano w pełnej wysokości na zakup materiałów biurowych, usług pocztowych, usług telekomunikacyjnych, dodatków do wynagrodzeń dla członków ZI. W 2026 r. do dnia kontroli, tj. 29 czerwca 2026 r. dokonano zakupu usług telekomunikacyjnych oraz usług pocztowych. Poniesione w ramach dotacji wydatki mieszczą się w katalogu wydatków zgodnym z przeznaczeniem dotacji.

(Dowód: akta kontroli str. 197-200)

Realizacja procedury „Niebieskie Karty” przez grupy diagnostyczno – pomocowe i Zespół Interdyscyplinarny.

Kontrola wykazała, że w Gminie Złotoryja, w okresie objętym kontrolą (stan na dzień 24 czerwca 2026 r.) realizowano 23 postępowania, w tym 7 zgłoszeń o podejrzeniu stosowania przemocy i 16 procedur NK, z tego, na dzień kontroli, tj. 29 czerwca 2026 r. 5 procedur było w toku, pozostałe zostały zakończone, objęte monitoringiem. Ocenie w zakresie przestrzegania realizacji procedury „Niebieskie Karty” poddano 10 spraw. Zgodnie z zapisami § 5 ust. 1 i 5 Regulaminu, Zespół powoływał i poszerzał skład GD-P.

Analiza wybranych procedur stanowiących próbę kontrolną wykazała, że we wszystkich badanych przypadkach *procedura NK* została wszczęta przez przedstawicieli uprawnionego podmiotu stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta"²¹.

²⁰ zwanych dalej „OW”

²¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1870, zwanego w dalszej części wystąpienia „rozporządzeniem”

Członkowie *GD-P* przed przystąpieniem do wykonywania swoich zadań złożyli wójtowi oświadczenie o poufności, o którym mowa w art. 9c ust. 3 ustawy oraz otrzymali upoważnienia do przetwarzania danych osobowych.

We wszystkich wszczętych procedurach przekazanie formularza „Niebieska Karta - A”²² do *ZI* przez przedstawiciela podmiotu wszczynającego procedurę nastąpiło w terminie 5 dni roboczych.

W trzech badanych sprawach objętych kontrolą, zespół interdyscyplinarny, po otrzymaniu formularza „*NK-A*” przekazał go członkom *grupy* z przekroczeniem terminu 3 dni roboczych, co stanowi nieprawidłowość.

We wszystkich analizowanych sprawach pierwsze posiedzenie *GD-P* odbyło się nie później niż w ciągu 5 dni roboczych od dnia otrzymania formularza „*NK-A*” przez *GD-P* - stosownie do § 8 ust. 2 rozporządzenia.

We wszystkich badanych przypadkach osobie doznającej przemocy domowej lub jej przedstawicielowi przekazano formularz „Niebieska Karta - B”²³.

We wszystkich analizowanych postępowaniach na podstawie informacji zawartych w formularzu „*NK-A*”, *GD-P* dokonała diagnozy sytuacji w związku z podejrzeniem stosowania przemocy domowej i opracowała indywidualny plan pomocy.

W czterech przypadkach, osoba stosująca przemoc domową została poinformowana o wszczęciu procedury *NK*. Obowiązek jej zawiadomienia wynikał z faktu, że *OSP* nie była obecna podczas wszczęcia procedury w związku z przemocą domową; w pozostałych procedurach, wszczęcie nastąpiło podczas interwencji Policji w obecności *OSP*.

We wszystkich procedurach z osobą doznającą przemocy lub przedstawicielem małoletniego – *ODP* został wypełniony formularz „Niebieska Karta - C”²⁴. W dwóch przypadkach formularz „*NK-C*” nie został wypełniony na posiedzeniu *GD-P*. Przewodnicząca *ZI* wyjaśniła, że w jednej procedurze przedstawiciel małoletnich zgłosił się osobiście do *GOPS* i „*NK-C*” wypełniono podczas tej wizyty w *Ośrodku*. W kolejnej badanej sprawie formularz „*NK-C*” został wypełniony podczas wizyty w środowisku ze względu na niepełnosprawność *ODP*. Mając na uwadze okoliczności sporządzenia „*NK-C*” przedstawione w tych dwóch przypadkach uznaje się je za uzasadnione i odstępuje się od stwierdzenia nieprawidłowości. Natomiast, wskazuje się na konieczność realizacji działań w zakresie wypełnienia formularza „*NK-C*” w trakcie posiedzenia *GD-P* w obecności zaproszonej osoby doznającej przemocy.

²² zwanego dalej „*NK-A*”

²³ zwany dalej „*NK-B*”

²⁴ zwany w dalszej części wystąpienia „*NK-C*”

W dwóch analizowanych procedurach, z osobą stosującą przemoc domową, wypełniono formularz „Niebieska Karta - D”²⁵ poza posiedzeniem GD-P, podczas wizyt w środowisku, co stanowi nieprawidłowość. W kolejnych dwóch przypadkach, nie sporządzono „NK-D” z uwagi na brak kontaktu z osobami stosującymi przemoc, pomimo wezwań, OSP nie odbierała pism, OSP nie zastano podczas wizyty w środowisku pod ostatnim wskazanym miejscem pobytu. Mając na uwadze potwierdzony fakt braku możliwości kontaktu z OSP podjęte działania uznano za wyczerpujące.

W żadnej z analizowanych *procedur NK*, osoby stosujące przemoc nie zostały skierowane do uczestnictwa w programie korekcyjno – edukacyjnym lub psychologiczno – terapeutycznym. Przewodnicząca ZI złożyła wyjaśnienie w tej kwestii informując, że *grupy diagnostyczno-pomocowe nie występowały do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie sprawcy przemocy do programu korekcyjno-edukacyjnego lub psychologiczno-terapeutycznego. Decyzja GDP w tym zakresie podejmowana była indywidualnie, na podstawie analizy sytuacji konkretnej osoby oraz charakteru stosowanej przemocy. W przeważającej większości OSP to osoby uzależnione, które nie podejmowały leczenia bądź były w trakcie leczenia odwykowego, przebywały w areszcie bądź zakładzie karnym lub były osobami z zaburzeniami psychicznymi. W okresie objętym kontrolą prowadzonych było 16 procedur NK, wobec 16 OSP. Wśród tych osób 6 to osoby nadużywające alkoholu lub środków psychoaktywnych bądź w trakcie leczenia odwykowego, 2 osoby przebywały w areszcie lub zakładzie karnym, 2 osoby z zaburzeniami psychicznymi. Procedury NK, będące przedmiotem kontroli potwierdziły, że uczestnicy postępowań - OSP były uzależnione od alkoholu, tym samym działania GD-P koncentrowały się na współpracy z GKRPA w celu podjęcia leczenia odwykowego, motywowaniu do podjęcia działań korygujących w postawie OSP. Mając na uwadze charakter spraw, wskazuje się na konieczność dalszego monitorowania zachowania OSP i skierowania ich do właściwych programów niezwłocznie po ustaniu przeszkód, które na tym etapie postępowań uniemożliwiały ich uczestnictwo.*

Na podstawie dokumentacji analizowanych *procedur NK* stwierdzono, że GD-P nie dopełniły obowiązku wystosowywania pisemnych zaproszeń dla osób dotkniętych przemocą domową, jak i wezwań dla osób stosujących przemoc domową, natomiast terminy spotkań planowane były w sposób uniemożliwiający wzajemny kontakt ODP z OSP podczas posiedzenia GD-P. Brak pisemnych zaproszeń i wezwań na posiedzenia GD-P stanowi uchybienie w postaci braku udokumentowania poinformowania uczestników *procedury NK*

²⁵ zwanego w dalszej części wystąpienia „NK-D”

o konieczności udziału w posiedzeniach *GD-P*. Wskazuje się na konieczność spełnienia wymogu zapraszania i wyzywania uczestników procedury na posiedzenia *GD-P* stosownie do § 18 *rozporządzenia*, oraz dokumentowania tego faktu.

W ramach członkostwa w *GD-P* zarówno pracownik socjalny jak i funkcjonariusz Policji realizowali zadania wynikające odpowiednio z § 16 i § 17 *rozporządzenia*.

Zakończenie procedury nastąpiło w pięciu analizowanych sprawach. Po zakończeniu procedury, protokół, o którym mowa w § 20 ust. 2 *rozporządzenia* został przez *GD-P*, niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni roboczych od dnia sporządzenia, przekazany do *ZI*.

We wszystkich zakończonych postępowaniach, uczestnicy procedury zostali poinformowani o jej zakończeniu.

Zakończone *procedury NK* zostały stosownie do § 21 *rozporządzenia*, objęte działaniami monitorującymi przez *GD-P*.

Analiza *procedur NK* wykazała, że w pięciu sprawach grupy diagnostyczno-pomocowe nie wnioskowały do *ZI* o rozszerzenie składu grupy stosownie do zdiagnozowanej sytuacji rodziny objętej procedurą, odpowiednio o przedstawiali oświaty, asystenta rodziny czy psychologa. Podjęcie takich działań było wymagane okolicznościami wynikającymi z analizowanej dokumentacji, zwłaszcza, że w badanych przypadkach *ODP* były osoby małoletnie oraz mające doświadczenie z samookaleczeniem. Brak rozszerzenia składu *GD-P* adekwatnie do środowiska objętego *procedurą NK* uznaje się za nieprawidłowość.

(dowód: akta kontroli str. 196, 201-331)

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej w zakresie realizacji zadań gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej stwierdzono nieprawidłowości dotyczące działalności Zespołu Interdyscyplinarnego oraz realizowanych przez grupy diagnostyczno – pomocowe *procedur „Niebieskie Karty”*, które wymagają wydania zaleceń pokontrolnych:

1. Dwóch członków zespołu interdyscyplinarnego nieobecnych na posiedzeniach tego zespołu, poinformowało przewodniczącego zespołu o przyczynach swojej nieobecności z przekroczeniem terminu co najmniej dwóch dni roboczych przed ustalonym posiedzeniem.
2. W trzech badanych sprawach objętych kontrolą, zespół interdyscyplinarny, po otrzymaniu formularza „Niebieska Karta - A” przekazał go członkom grupy z przekroczeniem terminu 3 dni roboczych.

3. Zespół nie zrealizował wszystkich działań, które zostały zaplanowane w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Złotoryja na lata 2021-2025 oraz Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Złotoryja na lata 2026 – 2030 w świetle ustawowego wymogu.
4. Grupa diagnostyczno - pomocowa nie wniosowała, odpowiednio do zdiagnozowanej sytuacji w środowisku objętym procedurą „Niebieskie Karty”, o rozszerzenie jej składu o przedstawicieli innych podmiotów.
5. W dwóch procedurach „Niebieskie Karty” z osobą stosującą przemoc domową, formularz „Niebieska Karta - D” wypełniono poza posiedzeniem grupy diagnostyczno - pomocowej, podczas wizyt w środowisku.
6. Poradnictwo specjalistyczne ograniczało się wyłącznie do informowania mieszkańców wymagających wsparcia o dostępnych formach pomocy realizowanych w instytucjach zewnętrznych niezależnych od gminy Złotoryja bez monitorowania czy osoby potrzebujące skorzystały z dostępnych usług.
7. Jeden z członków zespołu interdyscyplinarnego nie ukończył obowiązkowego szkolenia, o którym mowa w art. 6 ust. 6 pkt 4 ustawy.
8. Gmina Złotoryja nie zapewniała osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia.

IV. Pozostałe informacje i zalecenia pokontrolne:

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz przekazano Wójtowi Gminy Złotoryja Janowi Tomczyszyn, drugi złożono do akt postępowania kontrolnego.

Na podstawie ustaleń kontroli, w celu poprawy realizacji kontrolowanych zagadnień/zadań gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej wydaje się zalecenia pokontrolne:

- 1) Informować przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego o przyczynach nieobecności w terminie co najmniej 2 dni roboczych przed zaplanowanym posiedzeniem zespołu.

Podstawa prawna: art. 9a ust. 7d i 7e ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1673)

Termin realizacji: na bieżąco

- 2) Po otrzymaniu przez zespół interdyscyplinarny formularza „Niebieska Karta - A” przekazać go niezwłocznie członkom grupy diagnostyczno – pomocowej, nie później niż w terminie 3 dni roboczych.

Podstawa prawna: § 8 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870)

Termin realizacji: na bieżąco

- 3) Realizować działania ujęte w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.

Podstawa prawna: art. 9b ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1673).

Termin realizacji: na bieżąco

- 4) Powoływać grupę diagnostyczno – pomocową i poszerzać jej skład w toku procedury „Niebieskie Karty” adekwatnie do sytuacji rodziny dotkniętej przemocą domową.

Podstawa prawna: art. 9a ust. 11, 11a-12, art. 9a ust. 12b-12c ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1673)

Termin realizacji: na bieżąco

- 5) Dokonywać analizy sytuacji w związku z podejrzeniem stosowania przemocy domowej w obecności osoby wezwanej na posiedzenie grupy diagnostyczno – pomocowej i na podstawie informacji zawartych w formularzu „Niebieska Karta - D” podejmować ustalenia dotyczące dalszych działań zobowiązując osobę stosującą przemoc do ich realizacji w celu zmiany jej zachowania.

Podstawa prawna: § 12 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870)

Termin realizacji: na bieżąco

- 6) Prowadzić poradnictwo specjalistyczne i rozpowszechniać przedmiotowe informacje o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym oraz monitorować skorzystanie z organizowanych form wsparcia.

Podstawa prawna: art. 6 ust. 2 pkt 2 i art. 9b ust. 2 pkt 5 i pkt 7 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673)

Termin realizacji: na bieżąco

- 7) Przestrzegać terminu i ukończyć obowiązkowe szkolenie, o którym mowa w art. 6 ust. 6 pkt 4 ustawy, przez członka zespołu interdyscyplinarnego.

Podstawa prawna: art. 9a ust. 5a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1673)

Termin realizacji: niezwłocznie

- 8) Zapewnić osobom doznającym przemocy domowej miejsca w ośrodkach wsparcia.

Podstawa prawna: art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1673)

Termin realizacji: na bieżąco

POUCZENIE

Zgodnie z § 19 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1165) jednostka podlegająca kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia. Wojewoda ustosunkuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.

W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanego zalecenia pokontrolnego, uprzejmie proszę o poinformowanie tut. Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, o sposobie realizacji zaleceń, uwag i wniosków przedstawionych w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Ewa Oleniacz

...Zastępca Dyrektora Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej...
(kierownik jednostki kontrolującej)

64

